

Bilanca

PODUZETNIČKO
RAČUNOVODSTVO

školska godina: 2024./2025.

pripremio: Igor Čizmadija, prof. savjetnik

Ishodi učenja nastavne jedinice

- objasniti pojam *Bilance*
- razlikovati europski i američki način sastavljanja bilance
- razlikovati pokazatelje uspješnosti poslovanja
- izraditi *Bilancu*
- izračunati pokazatelje uspješnosti

Pojam *Bilance*

Prema HSFI-ju 1 **Bilanca** je financijski izvještaj koji daje pregled stanja imovina, kapitala i obveza poslovnog subjekta na određeni dan. Sastoji se od **aktive** (imovina – kratkotrajna i dugotrajna) i **pasive** (izvori imovine – vlastiti izvori (kapital – uloženi i zarađeni) i tuđi izvori (obveze – kratkoročne i dugoročne)).

Društvo koje u bilanci ima veći udio vlastitog kapitala (upisani i zarađeni) smatra se društvom s visokim stupanjem **samofinanciranja**, dok se društvo s većim udjelom tuđeg kapitala (obveza) smatra **prezaduženim**.

Europski i američki oblik *Bilance*

Europska bilanca sastavlja se prema kriteriju rastuće likvidnosti u aktivi i padajuće ročnosti u pasivi. U aktivi se prvo upisuje imovina niskog stupnja likvidnosti (dugotrajna), a na kraju najlikvidnija imovina (kratkotrajna - novac). U pasivi se prvo upisuje kapital (trajni ulog), a na kraju kratkoročne obveze.

Američka bilanca sastavlja se prema kriteriju padajuće likvidnosti u aktivi i rastuće ročnosti u pasivi. U aktivi se prvo upisuje novac i ostala kratkotrajna imovina, a na kraju dugotrajna imovina. U pasivi se prvo upisuju prvo obveze s najkraćim rokom dospijeca, a na kraju kapital (trajni ulog).

Sastavljanje *Bilance* (1/2)

Prije sastavljanja bilance i ostalih financijskih izvještaja poduzetnik je dužan **popisati imovinu i obveze** te uskladiti poslovne knjige s rezultatima popisa.

Usklađena **glavna knjiga se zaključuje** pa su zaključna stanja konta imovne, kapitala i obveza na kraju razdoblja ujedno početna stanja tih konta na početku sljedećeg obračunskog razdoblja.

Nakon zaključivanja konta glavna knjige sastavlja se **Bruto bilanca** koja se sastoji od prometne i saldo bilance, a služi kao pomoćno obračunsko sredstvo za provjeru ispravnosti knjiženja.

Sastavljanje bilance (2/2)

Na temelju *Bruto bilance* ili direktno s konta glavne knjige sastavlja se *Bilanca*.

Analiziranjem *Bilance* dolazi se do uvida u poslovanje društva, a u tu svrhu se koriste pokazatelji zaduženosti, samofinanciranja, likvidnosti i drugi pokazatelji uspješnosti poslovanja.

Koeficijent zaduženosti

$$\text{Koeficijent zaduženosti} = \frac{\text{ukupne obveze}}{\text{ukupna aktiva}}$$

Ako je koeficijent zaduženosti ispod 0,5 smatra se da društvo nije prezaduženo, dok koeficijent zaduženosti iznad 0,5 pokazuje da je društvo prezaduženo.

Koeficijent samofinanciranja

$$\text{Koeficijent samofinanciranja} = \frac{\text{ukupni kapital}}{\text{ukupna aktiva}}$$

Ako je koeficijent samofinanciranja ispod 0,5 smatra se da društvo većinu imovine financira tuđim izvorima, dok koeficijent zaduženosti iznad 0,5 pokazuje da društvo veći dio svoje imovine financira samostalno.

Koeficijent tekuće likvidnosti

$$\text{Koeficijent tekuće likvidnosti} = \frac{\text{kratkotrajna imovina}}{\text{kratkoročne obveze}}$$

Ovaj koeficijent pokazuje mogućnost pretvaranja imovine u novac kako bi se podmirile preuzete obveze.

Ako je koeficijent tekuće likvidnosti 2 ili viši smatra se da je društvo likvidno, dok koeficijent ispod 2 pokazuje nižu razinu likvidnosti društva.

Ponavljanje

U radnoj bilježnici na stranici 163.-164. riješite zadatak za vježbu 1.

U radnoj bilježnici na stranici 166.-167. riješite zadatak za vježbu 3.

Domaća zadaća

Riješite dodatni zadatak za vježbu – u prilogu.

U radnoj bilježnici na stranici 165. riješite zadatak za vježbu 2.

U radnoj bilježnici na stranici 168.-169. riješite zadatak za vježbu 4.

Izvori

- Bratičević, D., Daničić, L. (2023.): Poduzetničko računovodstvo. Udžbenik za treći razred srednjih ekonomskih škola, Profil, Zagreb.